

Flygtninge og integration

Resume:

I forbindelse med budgetlægningen for 2017 er der udarbejdet budgetanalyse for området flygtninge og integration.

Sagsfremstilling:

Flygtninge- og integrationsområdet har berøring med mange områder i kommunen. Vedlagte analyse beskriver seneste udvikling og handlemuligheder på udvalgte fokusområder og indeholder et ajourført økonomisk overblik på baggrund af den seneste justering af de udmeldte flygtningekvoter fra Udlændingestyrelsen.

Følgende fokusområder behandles:

- Boligplacering
- Etableringsudgifter
- Skoleundervisning
- Sagsbehandling i f.m. modtagelse og beskæftigelsesindsats
- Danskuddannelse
- Beskæftigelsesindsats
- Forsørgelsesudgifter

Økonomioversigten i bilag 1 viser merudgifter til *indkomstoverførsler* i forhold til nuværende budget i 2017 og mindreudgifter i efterfølgende år. Oversigten vedrører dog kun personer under integrationsprogrammet (de første tre år).

De lavere flygtningekvoter giver dog også væsentlige mindreudgifter til integrationsydelse vedrørende perioden efter de tre år. Endvidere har de lavere kvoter også indflydelse på tilskuds- og udligningsordningerne, hvor der er afledte mindreindtægter.

Under *serviceudgifter* indgår bl.a. merudgifterne til sagsbehandling, der er forudsat afholdt inden for egen budgetramme.

Potentiale

Regnskab 2015	Befolkning 1.1.2015	Svendborg	Region Syd	Svendborg vs. Region Syd
Tilbud til udlændinge pr. 18+ årig (bruttoudgift)	46.716	1.179	1.284	4.905.180

ECO-nøgletallet "Tilbud til udlændinge" viser ud fra regnskab 2015-tal at der ikke er noget besparelspotentiale, da Svendborgs udgiftsniveau ligger under kommunerne i Region Syddanmark. Nøgletallet vedrører udelukkende overførselsindkomstområdet og omfatter således ikke serviceudgifterne.

Budgetanalyse – flygtninge og integration

Indhold

Indledning.....	1
Integrationsøkonomi	1
Antalsmæssige forudsætninger for budget 2017.....	2
Relevante fokusområder	3
Uddybende beskrivelse af fokusområderne	4
Boligplacering	4
Etableringsudgifter	4
Skoleundervisning	5
Sagsbehandling i f.m. modtagelse og beskæftigelsesindsats.....	5
Danskuddannelse	6
Beskæftigelsesindsats.....	6
Forsørgelsesudgifter.....	6
Bilag 1: Økonomirapportering for integrationsområdet.....	8

Indledning

Som baggrundsmateriale til de politiske drøftelser om budget 2017 er der anmodet om en opdateret oversigt over udgifterne til integrationsindsatsen og relevante handlemuligheder.

Byrådet havde den 24. november en temadrøftelse af integrationsopgaver i Svendborg. I forbindelse med temamødet udarbejdede administrationen en skriftlig redegørelse, der skulle give et billede af den samlede integrationsindsats i kommunen på tværs af politikområder. For en uddybende beskrivelse af det samlede område henvises til denne redegørelse, dette notat omhandler alene relevante fokusområder.

Integrationsøkonomi

Integrationsøkonomien er kompleks og kan være vanskelig at få et fuldstændigt overblik over. Området er kendetegnet ved, at det kun for ganske få udgifters vedkommende er tale om en én-til én statslig refusion. Størstedelen af integrationsopgaverne

skal løses indenfor den overordnede serviceramme, der er aftalt mellem kommunerne og regeringen. Den samlede finansiering består af dels statslig refusion, grundtilskud pr. flygtning i 3 år, resultattilskud ved opnåede resultater og endelig budgetgaranti/bloktilskuddet.¹

Tabel 1 Finansieringskilder

Grundtilskud	Kommunerne kan hjemtage et månedligt grundtilskud i 3 år for hver flygtning og familiesammenført, der er omfattet af et integrationsprogram
Resultattilskud	Kommunen kan hjemtage resultattilskud, når en flygtning eller familiesammenført kommer i arbejde, uddannelse eller består en afsluttende prøve i dansk
Refusion	Kommunen kan (under et driftsloft) hjemtage 50 procents refusion på udgifterne til danskundervisning og beskæftigelsesindsats. De fleste tilbud under serviceloven er omfattet af 100 procent refusion (eks. familiekonsulenter), mens forsørgelsesudgifterne er underlagt refusionstrappen i lighed med andre forsørgelsesudgifter
Budgetgaranti(bloktilskud)	Størstedelen af kommunernes nettoudgifter til integrationsprogrammer, introduktionsforløb og integrationsydelse under integrationsprogrammet er omfattet af budgetgarantien, dvs. at kommunernes udgifter under ét dækkes enten via tilskud, refusion eller budgetgaranti/bloktilskud

Udover de udgifter, der direkte er tilknyttet til integrationsopgaven har kommunerne udgifter til en lang række opgaver, som omhandler de udgifter, kommunerne løfter for alle borgere; SFO, sundhedspleje, folkeskole, dagtilbud mm.

Antalsmæssige forudsætninger for budget 2017.

Helt grundlæggende er det en udfordring, for kommunerne, at det er umuligt at forudsige antallet af flygtninge. De udmeldte landstal for 2016 er ændrede flere gange i løbet af det seneste år. Først blev der udmeldt et landstal på 12.000 flygtninge, hvilket blev ændret til 17.000. Dette tal blev nedjusteret til først mellem 9.500-13.000 og senest til 7.500 personer. Landstallet for 2017 er 8.500 personer.

Udover antallet af flygtninge, skal kommunerne, også kunne modtage et ukendt antal familiesammenførte. Der forventes på landsplan 6.000 personer i 2016 og 8.500 i 2017.

Udover at det samlede antal personer, kommunerne skal modtage er usikkert, er fordelingen på alder og køn ligeså ukendt. Kommunerne ved således ikke, om de skal være klar til at modtage uledsagede flygtningebørn, unge eller ældre, enlige eller familier med få eller mange børn. De nye borgeres beskæftigelsesmæssige baggrund kan også variere indenfor et bredt spektrum; fra den uddannede håndværker med god arbejds erfaring til den hjemmegående husmor.

¹ KL har udarbejdet en pjece, der har til formål at give vigtig information og viden om budgetlægningen på integrationsområdet "**Økonomistyring på integrationsområdet**". Pjecen giver et godt billede af udgiftsposter og finansieringskilder på området.

Udlændingestyrelsen sender besked om de nye borgere 3-6 uger før ansvaret overdrages til kommunen. Kommunerne skal således være gearet til med kort varsel at tilbyde den nødvendige indsats, både med hensyn til boligplacering, beskæftigelsesindsats og øvrige kommunale indsatser.

Den økonomiske oversigt over budget 2017, der er vedlagt som bilag 1, er tilrettet de nye antalsmæssige forudsætninger.

Relevante fokusområder

Med baggrund i den samlede redegørelse fra byrådets temadrøftelse er udvalgt relevante fokusområder med henblik på at give en kort status på initiativer og muligheder.

Tabel 2 giver en kort beskrivelse af fokusområderne og de tiltag der kan peges på eller der er igangsat. Såfremt der ønskes en uddybende beskrivelse henvises til afsnittene efter tabellen.

Tabel 2 Relevante fokusområder på integrationsområdet

Fokusområde	Beskrivelse	Handlerum og igangværende tiltag
Boligplacering	Kommunerne er forpligtede til anvise en bolig til de flygtninge, der modtages. Såfremt der ikke kan anvises en permanent bolig skal der tilbydes en midlertidig bolig, hvor der dog er loft over den udgift man kan pålægge borgeren.	Byrådet godkendte den 26/4-2016 en handleplan for flygtnin-geboliger. Handleplanen lægger op til at flest mulige boligplaceres permanent, men at der er et beredskab af midlertidige boliger
Etableringsudgifter	Der er fastlagt et administrativt serviceniveau for bevilling af udgifter til bl.a. mad og møbler når kommunen modtager en flygtning	Der er mulighed for politisk at fastsætte et serviceniveau.
Skoleundervisning	Kommunerne vælger selv om der skal etableres modtagelsesklasser eller om undervisningen skal etableres i almindelige klasser, der tilføres ekstra ressourcer.	Børne- og Ungeudvalget vedtog i juni 2016 at etablere ekstra modtagelsesklasser eller lignende tilbud, samtidig blev der iværksat et arbejde om forslag til organisering og finansiering af undervisningen, der fremlægges udvalget i november 2016
Sagsbehandling i f.m. modtagelse og beskæftigelsesindsats	Der er ikke tilført ekstra personaleressourcer til området siden 2015 Der forventes en budgetoverskridelse, der pt. håndteres indenfor Borger og arbejdsmarkeds samlede ramme	Det vurderes ikke realistisk at spare på personaleressourcerne, uden at det vil få indflydelse på den øvrige opgavevaretagelse i jobcenter og borgerservice.
Danskuddannelse	Kommunen er forpligtet til at tilbyde danskuddannelse til voksne udlændinge	Området har været underlagt udbud og den eksisterende kontrakt med LærDansk udløber 31. juli 2018

Beskæftigelsesindsats	Kommunerne skal tilbyde flygtninge og familiesammenførte et integrationsprogram, der dels skal bestå af danskuddannelse og beskæftigelsesrettede tilbud.	Byrådet tilkendegav den 31/5 2016 politisk opbakning til et 3 årigt projekt under Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, der skal afdække og målrette den beskæftigelsesrettede integrationsindsats. Der er modtaget tilsagn om 1,3 mio. kr. til projektledelse til denne opgave.
Forsørgelsesudgifter	Integrationsydelse er lovfastsat, og der er ikke mulighed for at ændre i niveauet på ydelsen. Budgetterne kan alene justeres på baggrund af antallet af borgere, der modtager ydelse.	De nye budgetsøn er tilpasset de nye landstal. Refusionen på ydelsen er underlagt den såkaldte 'refusionstrappe', der betyder at jo længere en borger er på offentlig forsørgelse, jo lavere er refusionen.

Uddybende beskrivelse af fokusområderne

Boligplacering

Når kommunen overtager ansvaret for en flygtning er der en forpligtelse til at tilbyde en permanent bolig som borgeren har råd til at bo i. Såfremt dette ikke er muligt skal der tilbydes en midlertidig bolig.

Midlertidig boligplacering er ofte forbundet med merudgifter for kommunen, da der er loft over de boligudgifter en flygtning kan pålægges i en midlertidig bolig. Kommunen afholder udgiften over dette loft. Samtidig betyder den lave integrationsydelse at det kan være svært at anvise en permanent bolig som den enlige flygtning har råd til at bo i.

Byrådet godkendte den 24. juni 2016 en handleplan for flygtningeboliger, der dels sikrer, at der er et beredskab til at kunne modtage flygtninge med de tidligere nævnte korte tidsfrister og samtidig sikrer at flest mulig tilbydes en permanent bolig.

Som en del af beredskabet er det tidligere Lunde Kursuscenter klargjort, så der er mulighed for at anvende bygningen til midlertidig boligplacering, hvis der er behov. Der er pt. ingen flygtninge placeret i bygningerne.

Der er indgået aftale med en privat udlejere om boliger, der kan anvendes til permanente boliger. Såfremt der viser sig en overkapacitet vil der være fokus på, at boligerne lejes ud til andre målgrupper. De borgere, der har været placeret i dyrere midlertidige placeringer, er løbende flyttet i permanente boliger.

Etableringsudgifter

Etableringsudgifter er samlebetegnelsen for den etableringshjælp, flygtninge modtager når de ankommer til Svendborg Kommune. Det er hjælp i form af

- en startpakke, der indeholder seng og køkkenudstyr.
- 'køleskabspenge' på modtagelsesdagen, der skal dække borgerens første indkøb indtil der modtages ydelse.
- beløb til etablering (møbler, gardiner osv.) der gives ved flytning til permanent bolig.
- den første måneds husleje og den første elregning, da det er vurderet at borgeren ikke kan nå at spare op til dette.
- familier med børn bevilges en særlig møbelpakke pr. barn afhængig af barnets alder.

Niveauet for etableringsudgifter er fastsat administrativt ud fra en vurdering af de basale behov ved boligplacering i Svendborg Kommune.

Der forventes en omkostning på 1,6 mio. kr. i budget 2017 ud fra gældende praksis. Man kan overveje politisk at fastlægge et serviceniveau for denne hjælp, herunder afdække niveauet for hjælpen i andre kommuner. Det er ikke muligt at forudsige om et politisk fastlagt serviceniveau vil medføre en besparelse i forhold til det nuværende niveau.

Skoleundervisning

Svendborg Kommune er forpligtede til at tilbyde undervisning af flygtningebørn og andre flersprogede elever, men kommunen kan selv bestemme om den vil benytte sig af modtagelsesklasser, særlige hold eller undervisning direkte i almenklasser (med støtte).

Hidtil er der anvendt modtagelsesklasser, der har været placeret på hhv. Ørkildskolen og Nymarksskolen. Udvalget for Børn og Unge vedtog i juni 2016 at der etableres modtagelsesklasser eller lignende tilbud på Issø-skolen og Vestermarksskolen i takt med at de etablerede klasser bliver fyldt op. Pr. 1. august 2016 er der i alt 8 modtagelsesklasser i Svendborg Kommune.

Der er igangsat et arbejde omkring forslag til indhold, organisering og finansiering af de nye modtagelsesklasser eller lignende tilbud, der vil blive forelagt udvalget i november 2016. I arbejdet vil indgå analyse og vurdering af mulighederne for organisering af undervisningen, herunder principper og kriterier for placering af eleverne på de forskellige skoler.

Aktuelt vurderes det, at undervisning direkte i almenklasserne ikke vil medføre en besparelse, da det giver behov for støttelektioner. Det forventes, at den igangværende proces vil afdække, om der er behov for justering af nuværende praksis.

Sagsbehandling i f.m. modtagelse og beskæftigelsesindsats

Jobcentret og Borgerservice har ikke fået tilført ekstra ressourcer til modtagelse og sagsbehandling på integrationsområdet siden 2015. Det stigende antal flygtninge og

familiesammenførte er håndteret indenfor den samlede ramme af jobcentrets personalebudget. Beregninger af det forventede lønforbrug i 2017 efter udmeldingen af de nye lavere flygtningekvoter, peger på at Jobcentret/Borgerservice fortsat vil have merudgifter til løn, der ikke er dækket af de ressourcer, der er afsat på området.

Det vurderes på den baggrund ikke realistisk at reducere i de afsatte budgetter. En reduktion vil påvirke opgavevaretagelsen på andre områder.

Danskuddannelse

Svendborg Kommune er forpligtet til at tilbyde danskundervisning til voksne udlændinge, der har ophold i kommunen. Leveringen af danskuddannelse har været underlagt et offentlig udbud, og der er indgået en kontrakt med LærDansk om levering af danskundervisning. For de borgere, der skal deltage i beskæftigelsesrettede tilbud samarbejder jobcentret med sprogudbydere om tilrettelæggelse af sprogundervisning, der understøtter den øvrige indsats. Det betyder i praksis, at sprogundervisningen enten tilbydes som koncentreret undervisning på udvalgte hele dage, eller halve dage enten formiddag eller eftermiddag afhængig af, hvad der er hensigtsmæssigt i forhold til deres virksomhedsrettede tilbud. Ved tilstrækkelig volumen kan undervisning også tilbydes på virksomheden.

Svendborg Kommune har kontrakt med LærDansk frem til 31. juli 2018.

Beskæftigelsesindsats

Svendborg Kommune er jf. integrationsloven forpligtet til at tilbyde flygtninge og familiesammenførte et integrationsprogram. Integrationsprogrammet er som udgangspunkt 1 år, men det kan forlænges i op til 5 år såfremt flygtningen ikke kommer i arbejde det første år.

Integrationsprogrammet består af dels danskuddannelse og fra 1. juli 2016 blev der indført et krav om at borgerne skal i minimum 15 timers virksomhedsrettet indsats om ugen fra uge 4. Herefter må der højst være 6 uger mellem de virksomhedsrettede tilbud.

Byrådet gav den 31. maj 2016 deres opbakning til ansøgning om midler til analyse og udvikling af den beskæftigelsesrettede indsats. Jobcenter Svendborg har på den baggrund modtaget 1,3 mio. kr. til et 3 årigt udviklingsprojekt. Jobcentret arbejder allerede med at målrette indsatsen, bl.a. er der igangsat et pilotprojekt "Branchematch Industri" i samarbejde med lokale industrivirksomheder. Næste tiltag er et lignende forløb indenfor detailhandlen. Med projektmidlerne vil der blive arbejdet målrettet med en samlet strategi for området samt fastsættelse af mål og delmål for indsatsen.

Forsørgelsesudgifter

Integrationsydelsen er lovfastsat, og der er ikke mulighed for at ændre i niveauet på ydelsen. Budgetterne kan alene justeres pba. en justering af forventningen til antal

modtagere. Det skal dog nævnes, at en ændring i det forventede antal modtagere ligeledes vil afspejle sig i en lavere refusionsindtægt samt et lavere antal grundtilskud på indtægtssiden

Såfremt man ikke lykkes med integrationsindsatsen betyder det dels længerevarende forsørgelse til målgruppen, samtidig med at kommunen ikke opnår de mulige resultattilskud, der kan hjemtages såfremt indsatsen lykkes.

Bilag 1: Økonomirapportering for integrationsområdet

Kolonnerne 'Nyt skøn' afspejler de reviderede skøn som følge af de nye lavere flygtningekvoter for 2016 og 2017.

Økonomirapportering for integrationsområdet i f.m. budget 2017, revideret skøn september																
Mio. kr.	Område	Udvalg	2016 jf. budgetkontrol pr. 30. juni					2017		2018		2019		2020		
			Forventet regnskab 2016			Korrigeret budget		Afvigelse	Nuvær. budget	Nyt skøn	Nuvær. budget	Nyt skøn	Nuvær. budget	Nyt skøn	Nuvær. budget	Nyt skøn
			Udgifter	Indtægter	Netto	Netto	Netto									
	SERVICEUDGIFTER:		41,0	-8,1	32,9	27,4	5,5	35,3	36,9	36,8	38,4	36,3	37,4	36,3	37,2	
	Boligplacering midlertidig	ØK	6,8	-2,8	4,0	0,0	4,0	1,5	1,5	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	
	(Permanent boligplacering refunderes med 100%)															
	Sagsbehandling i Jobcenter/Borgerservice	EBK	4,6	0,0	4,6	3,6	1,0	4,6	5,9	4,6	5,9	4,6	5,4	4,6	5,2	
	Helbredsattester Jobcenter	EBK	0,2	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	
	Skoleområdet:															
	Modtageklasser: 4 opr. og 3 nye oprettet 1.8.15	UBU	6,1	0,0	6,1	6,1	0,0	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	
	Modtageklasser: 1 ny pr. 1.8.16	UBU	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	
	Sagsbehandling: Visitation til modtageklasser	UBU	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	
	To-sprogstimer	UBU	5,1	0,0	5,1	5,1	0,0	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	
	Tolkebistand på skolerne	UBU	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
	Interkulturel konsulent og interkulturel medarb.	UBU	0,6	0,0	0,6	0,6	0,0	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	
	Dagtilbudsområdet:	UBU														
	Demografi*	UBU	8,6	0,0	8,6	8,6	0,0	11,6	11,6	13,1	13,1	14,1	14,1	14,1	14,1	
	Ressourcepædagoger	UBU	0,8	0,0	0,8	0,8	0,0	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	
	Interkulturelt team	UBU	1,7	0,0	1,7	1,7	0,0	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	
	Tolkning	UBU	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
	Børn og unge med særlige behov/uledsagede flygtningebørn/familiekons. (100% refusion)	UBU	5,3	-5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	Sagsbehandling i Familieafdelingen	UBU														
	Sundhedsplejen	SSU	0,2	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	
	INDKOMSTOVERFØRSLER:		73,0	-43,9	29,2	36,2	-7,0	26,4	27,2	29,7	27,8	30,8	26,1	29,9	25,1	
	Kontanthjælp/Integrationsydelse/løntilskud (i den tre-årige periode) **	EBK	32,4	-8,0	24,4	32,0	-7,6	25,8	25,9	29,5	26,6	30,8	25,0	29,8	24,0	
	Etablering m.v.	EBK	3,6	-1,8	1,8	1,8	0,0	3,1	1,6	3,5	1,6	3,5	1,5	3,4	1,4	
	Repatriering (tilbagevenden til hjemland)	EBK	0,8	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	Danskuddannelse **	EBK	20,5	-10,3	10,2	13,1	-2,9	14,2	13,5	15,6	13,5	15,8	12,6	15,4	12,2	
	Beskæftigelses-/uddannelsesrettede tilbud **	EBK	12,5	-6,3	6,2	2,4	3,8	6,8	6,4	7,6	6,5	7,8	5,9	7,5	5,6	
	Tolkeudgifter	EBK	1,8	0,0	1,8	1,8	0,0	3,6	3,4	4,0	3,4	4,1	3,1	4,0	3,0	
	Grundtilskud og resultattilskud	EBK	0,0	-16,4	-16,4	-16,1	-0,3	-30,8	-27,3	-34,2	-27,5	-34,9	-25,7	-33,9	-24,8	
	Tilskud til tandpleje	SSU	0,5	-0,3	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
	Boligsikring	ØK	0,9	0,0	0,9	0,9	0,0	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	
	Total		114,0	-52,0	62,1	63,5	-1,5	61,7	64,1	66,5	66,2	67,1	63,5	66,2	62,3	

* Budgettet på dagtilbudsområdet til demografi beregnes ud fra det forventede antal børn i pladserne. Der skelnes nu mellem flygtningebørn og andre børn. Når kvoterne hæves, vil det alt andet lige have en afsmittende virkning på antallet af børn i dagtilbud. Antallet af børn i dagtilbud afrapporteres kvartalsvist for Udvalget for Børn og Unge, ligesom forventet indskrivning holdes op mod budgetteret indskrivning i forbindelse med den kvartalsvise budgetopfølgning. Børnene er særskilt registreret som flygtninge i dagtilbud.
** Udgifterne indgår i budgetgarantien